

ST. ANNA SKÆRGÅRD 2002

Af Per Sloth Carlsen

Min kone og jeg er et par over-tresåringer med hang til vild natur i bjerge, på floder og nu også på havet. Vi havde købt en hurtig belgisk toerkajak sidste år, og i år skulle der ske noget. Jeg har tidligere blandt andet padlet omkring Orust på Sveriges vestkyst og i foldebåd krydset den norske Hardangervidde. Efter især den sidstnævnte tur mente jeg ikke, der kunne være ret mange strabadser eller overraskelser tilbage, der ikke var udstået. En gammel drøm om evig sommer, glitrende hav og nøgne, brune, svenske flickor på ethvert solbagt skær i det baltiske arkipelag skulle derfor realiseres denne sommer.

Med til beretningen fra **ST. ANNA** hører den detalje, at Irena og jeg kørte til **Tyrislöt** på **Stora Finnöen** med min datter, svigersøn og et lille barnebarn (Mie, Morten og Rebecca) placeret mellem os og alt pikipakket i bilen. De skulle køre rundt i Østsverige i vores bil, mens vi to var ud at sejle. Og de skulle ringe os op på vores 'nyerhvervede' mobiltelefon den dag, vi atter skulle samles op et eller andet sted på kysten.

”GRÖNA KARTAN”: 8H SV ARKÖSUND 1:50.000

Undervejs havde det kostet en del besvær og benzin at få fat i et topografisk kort over den del af skærgården. Nede i **Vestervik** var udvalget stort, men netop det kort var helt udsolgt, og de kunne ikke forestille sig, hvor inden Stockholm man ellers var så velassorterede som de selv var. Der var dog bid i **Valdemarsvik**, hvor de bestemt også har både sø –og landkort.

FRIBORD

Vi lastede kajakken på havnen i **Tyrislöt**, hvor der er liv og gang i den om sommeren. Der er købmand, cafe og kajakudlejning med de bedste svenske havkajakker man kan ønske sig (fortrinsvis VKV'er fra kajakværftet i Vestervik).

Vores egen kajak lå lidt dybt i vandet når man sammenlignede den med de mere højbordede svenske vi så.. I fuldtlastet tilstand havde vi nu også kun et fribord på nogle få centimeter, som Irena betragtede med nogen bekymring. Forude var der fyldt godt op med rigelige mængder rødvin, dåsemad og andet godt, midtskibs en dunk med 15 liter drikkevand og bagude en pose med andre 10 liter vand plus telt, trangia og alt det andet habengut under og over dæk.

FORBANDEDE SPEEDBÅDE

Et par hundrede meter fra land blev vi overhalet af et par hvalpe i fars store speedbåd med flere hundrede volvohestekræfter. Allerede dør priste jeg mig lykkelig over de forbedringer, jeg i forårets løb havde lavet på vores fartøj, der nu nærmest opførte sig som en undervandsbåd. Cocpitåbningerne er meget store, og af varmbøjede elektriskerrør havde jeg derfor lavet understøtnings bøjler til de slaskede spraydeck, så søerne kunne glide af i stedet for at lægge sig over ens ben og tynde det hele ned. Bøjlerne var formet som buer fastboltede i karmenes sider og med et ben, der gik frem til åbningernes forkant. Det viste sig at være et holdbart og godt påfund, hvis man ikke havde haft til hensigt at forblive permanent neddykkede efter denne vilde overhaling.

MYTTERI OMBORD

Irena, der har en stor og glørværdig fortid som pioner i tjekkisk vandslalom, kunne af forståelige grunde ikke straks springe af og løbe skrigende bort fra dette camouflerede forsøg på hustrumord, idet vi havde 100 meter vand under kølen. Jeg indså dog efter de umisforståelige signaler ude fra forgasten, at skulle husfreden genoprettes, så måtte vi finde en øde ø og oprette hovedkvarter der, så kajakken kunne blive lettet for al den dødvægt, vi havde med.

GREJTIPS

Det blev **Yttre Olsön**, der blev base de næste otte dage. På nordrundingen og det vedhængende **Åsskjär** er der flere fine, helt uforstyrrede steder til landgang, teltning og badning. Trods forventningerne om tropisk sol, havde jeg et par dage før afrejsen som supplement til vores bobletelt syet et for-

oversejl af en halv byggemarkedspresenning . En bue fra et ældre ophugget telt gjorde det ud for horisontal udspiling, mens liner og sten holdt det hele fint på plads godt båret oppe af en af pagajerne. Presenningens anden halvdel gjorde det ud for vandtæt gulv i den storartede veranda, vi derefter behageligt kunne hygge os under i de nyerhverede 'Therm a rest sæder' det næste døgn's tid, mens regnen stod ned i stænger og Mare Balticum viste tænder.

DU HAR DET HELE FOR DIG SELV

Planerne var altså markant blevet ændret som følge af omstændighederne. I stedet for at lave en langtur fra sted til sted, besluttede vi et kløverbladskoncept. Tog derfor ud på dagsture nord og vestover rundt i den indre skærgård, hvor øerne er større, skovbevoksede og her og der beboede. Siden tog vi i en række slynger nord, øst og sydover til de ydre øer i skærgården, der er ret bred i St. Anna. Det er helt uden forbehold et fantastisk skønt farvand. Når man lige ser bort fra den smalle, men stærkt befærdede, opmærkede sejlroute, der går midt igennem, er der kun stor natur, fugle, stilhed og en enkelt kajakmand her og der. Resten af denne maritime vildmark har man i det store og hele ganske for sig selv. Der er masser af steder til teltning. Et lidt mindre besøgt og meget smukt sted langt ude er **Stora Tallskjär** i den ydre skærgård, hvor Østersøens dønninger selv i vindstille laver brænding mod den ubeskyttede østkyst, mens der er flere fine steder at gå i land på læsiden.

Er man til det lidt mere sociale, er der gode chancer for at hygge sig med andre kajakfolk på **Kupan**, der er en høj, ubeboet klippe med en fornem naturhavn og et 300 år gammelt, muret sømærke på toppen. På Kupan er der plads til mange telte. Vi har ikke set mulighed for brugbart drikkevand, hvis man ikke har filterudstyr med nogen steder. (Der, hvor mange kommer, er der altid en gris, der kan have lettet sig i drikkevandsreservoiret!!!).

HUSK KORT OG KOMPAS

Kort og kompas er en ufravigelig nødvendighed, når man padler rundt mellem de tusindvis af lave skær. Det er komplet umuligt at orientere sig i overskyet vejr, og selv når solen er på, er det halsløs gerning at efterlade de dele hjemme. Det, der

var øer og skær med hav imellem på vejen ud ligner ét lavt, sammenhængende land langt borte, når det går hjemad. Og hvor er så Olsön?

HUSK OGSÅ AKVARELLEN

Et af mine formål var, at male derude, så jeg havde akvarellen med. Jeg kunne være blevet der i ugevis, da himlen er høj og landskaberne forandrer sig fra ø til ø. Lyset er stærkt og farverne kører hele skalaen igennem. Jeg har tidligere siddet ved Middelhavet og gennem flere dage bare malet vand og reflekser i havets urolige spejlflade. Her skulle det være hav, isskurede klipper, lav, forblæste fyrretræer og andre bevoksninger. Og det var et Mekka for sådan én som mig. Glem ikke tegne-maleudstyr, hvis du er til den slags!

Irena er til bøger, så det passede hende fint, når jeg skulle male. Hun konsumerede omkring et halvt kilo på den tur.

HELLIGE DIGITALE ENFOLD

Dagen oprandt, hvor vores datter skulle ringe til vores mobiltelefon. Og det er egentlig ikke fordi det følgende sætter os i det bedste lys som skærgårdsrejsende, men jeg vælger alligevel at gøre os fuldstændig til grin overfor det digitaliserede samfund, alle I andre bare svømmer rundt i som fisk i vandet. Jeg vil derfor afsløre de følgende begivenheder til skræk og advarsel for de få, der kunne finde på det samme.

Vi havde haft mobilen tændt siden aftenen før, sådan for en sikkerheds skyld. På dagen tog vi afsted nordøstover i lidt frisk vejr og blæste til sidst inde på et lille skær, da det blev for lystigt i en hastigt tiltagende frontpassage. Der var fint læ på det lille skær, der næppe målte mere end 75 meter fra ende til anden, men som dog alligevel havde både krat og en nydelig lille skov omkring den herligste naturteltplads.

VI VAR FORSVUNDET

Nu var der jo den hage ved det, dels at vores telt stod helt nede på Olsön, dels at resten af den omrejsende familie endnu ikke vidste, hvor de skulle samle os op senere på dagen. Det kunne være 3 forskellige steder over en lige strækning på ca. 60 km. havde vi aftalt. Men da fjordene er dybt indskårne, skal man langt ind i land, hvis man skal fra det ene sted til det andet. De

ville kunne finde os i **Arkösund, Tyrislöt** eller i **Grytt**. Men hvor? når de nu altså tilsyneladende ikke opsøgte en telefonboks og ringede for at få besked.

Irena fyldtes dagen igennem af stigende bekymring. Nok ikke så meget over det frådende hav og stormens hylen som af bedstemoderlige skrækvisioner om, hvad der dog kunne være hændt det kære barnebarn. Solstrålen i hendes liv.

Til underholdning for det unge svenske par, der ligeledes var blæst inde på samme skær og som for længst havde sat telt op og allerede hyggede sig, hersede vi med vores mobiltelefon, idet vi ville ringe til campingpladsen i Tyrislöt og fortælle, hvor vi var.

HJÆLP FRA BRODERFOLKET

Til sidst tilbød den unge mand at prøve, men rakte straks apparatet tilbage med et smil. ”Der er ikke netforbindelse,” sagde han. Og hvad det ville sige, gik så op for os. Det var ikke faldet os ind, at så dyrt et apparat ikke fungerede i Sverige og at så stort et foretagende som TDC havde fundet på noget så åndssvagt som et netkort med taletid, der kun dækker i Danmark. Jamen uvidenheden kender ingen grænser, og vi havde kun haft telefonen tændt en gang hjemme i Danmark i det trekvarter år, vi havde haft den.

”Du kan låne min,” sagde han så og stak os sin svenske mobiltelefon. Derefter er der ikke grund til at træde mere rundt i den oplevelse, men bare konstatere, at vi straks fik kontakt med campingpladsen og lagt en besked, som min datter fik, da hun 10 minutter senere ringede til Tyrislöt fra Langtbortistan inde i landet for at høre om vi var der. (De havde brugt en mindre formue på at ringe fra alle mulige telefonbokse hele dagen både til Danmark og det halve Sverige for at finde ud af, hvor vi var).

ST. ANNA - ET MUST FOR DEN DER VIL I SKÆRGÅRDEN

Efter en benhård modvindssejls i hidsig brådsø fra læ til læ fra skær til skær og fra ø til ø nåede vi velholdent Olsön, hvor kajakken nu atter blev lastet og herefter havde et mere acceptabelt fribord end på udturen.

Et kvarter efter, at kajakken var løbet op i sandet på campingpladsens strand, trillede Mies lille familie ind på

parkeringspladsen, hvor Bedste og barnebarn forenedes i fryd og gammen. Over varm kaffe på caféen lagde munter pludren om glæderne ved det enkle liv snart et forsonende slør over dagens dramatiske begivenheder.

Året efter vendte jeg tilbage til St. Anna for at ro med en kammerat, og da bragede solen ned hele tiden, de dage vi var der.
